

	EISTEDDFOD GENEDLAETHOL YR URDD, MALDWYN 2024
	Cystadleuaeth 151 - PERFFORMIAD THEATRIG O SGRIPT Blwyddyn 7, 8, 9
	‘MIS YR YD’ gan MANON STEFFAN ROS addasiad Carys Edwards

Cefndir: Mae trigolion Glannant yn gwylltio'n gacwn wrth i gymuned o deithwyr symud eu carafannau i Gae Rhianfa. Mae hi'n wyliau haf ac ar y traeth mae Tom yn cwrdd â Joni, un o'r teithwyr. Nofel sy'n trafod rhagfarnau, cyfeillgarwch a brawdoliaeth.

Gellir newid rhyw ac enwau'r cymeriadau a'r dafodiaith. Pwysleisir mai props syml sydd eu hangen ar gyfer y perfformiad.

CYMERIADAU:

Mam

Tom

Dad

Joni

LLEOLIAD: Cartref Tom / Traeth

MAE MAM YN SEFYLL YN EDRYCH TUAG AT Y GYNULLEIDFA DRWY FFENEST DDYCHMYGOL. DAW TOM ATI.

TOM: Mam, 'da chi 'di gweld fy nghrys glas i?

MAM YN SEFYLL YN LLONYDD WRTH Y FFENEST

TOM: Be sy'n bod?

MAM: Carafannau, mawr sgleiniog.

TOM: Pobl ar eu gwyliau?

MAM: (yn flinedig) Gwaeth. Sipsiwn.

TOM: Sipsiwn? O'n i'n meddwl mai carafannau pren lliwgar oedd ganddyn nhw.

MAM: Ma'r rheiny wedi hen fynd. Carafáns crand fel 'ma sydd ganddyn nhw rŵan.

TOM: Cŵl.

MAM: Nac ydi wir, dydi o ddim yn cŵl. Mi fydd dy dad yn wyllt gacwn.

TOM: Sut fedr rhywun fod yn wyllt gacwn am lwyth o garafáns?

MAM: Bydd dy dad ar gefn ei geffyl go iawn tro 'ma.

TOM: Gymaint ag oedd o efo'r biniau baw ci?

MAM: Gwaeth. Llawer gwaeth.

MAM YN TROI AR EI SAWDL A GADAEL TOM YN SYLLU ALLAN DRWY'R FFENEST. DAW DAD I MEWN YN WYLLT AR 'I FFÔN SYMUDOL.

DAD: (Yn siarad ar y ffôn) Ie, Ie, hen fusnes ofnadwy. Fe sortia i o, ie, ie, peidiwch â phoeni. Ta ra, Ta ra. SYMUD AT TOMOS A RHOI EI LAW AR EI YSGWYDD.

Paid ti â phoeni, Tomos. Mi gawn ni wared arnyn nhw.

TOM: Ydi o'n wir be maen nhw'n ei ddweud am y sipsiwn?

DAD: Dwyt ti ddim yn hogyn bach rŵan, Tom. Waeth i mi fod yn onest. Rhaid i ti gymryd gofal. Bod yn wyliaidwrus. Gwna'n siŵr bod dy feic di wedi ei gloi'n saff yn y garej, a bod ffenestri'r tŷ wedi cau pan ti'n mynd allan. Paid ti â phoeni. Mi wna i warchod Glannant.

DAD YN EDRYCH AR TOM AC YN EI SIARSIO I FYND ALLAN AT EI FFRINDIAU GAN I BOD HI'N WYLIAU HAF YN LLE EISTEDD O GWMPAS YN Y Tŷ.

DAD: Lle mae dy ffrindiau di?

TOM: Prysur. Neu ar eu gwyliau.

DAD: Pam o'n i dy oedran di mi roeddwn i allan drwy'r dydd, doeddwn i byth yn eistedd o gwmpas y tŷ. Cer allan i'r awyr iach a phaid â dod yn ôl tan amser te.

DAD YN GADAEL TOM AR BEN EI HUN.

TOM: YN ANNERCH Y GYNULLEIDFA AC YN CERDDED AC EISTEDD AR Y TRAETH.

Petai dad ddim wedi fy ngyrru allan o'r tŷ y bore 'ma i gael awyr iach, fyddwn i ddim wedi mynd i lan y môr ac eistedd ar y traeth, a'i weld o'n sefyll yno. Fyddwn i ddim wedi cwrdd â Joni.

JONI YN CASGLU CERRIG AR Y TRAETH AC YNA YN CODI EI BEN A SYLWEDDOLI BOD RHYWUN YN EI WYLIO.

TOM YN TROI EI BEN YN SYDYN I FFWRDD, OND WRTH GILEDRYCH YN SYLWEDDOLI BOD JONI YN SEFYLL YN STOND YN SYLLU ARNO AC YNA CERDDED TUAG ATO.

JONI: Wyt ti'n siarad Cymraeg?

TOM YN NODIO

JONI: Wyt ti eisiau helpu? Dwi'n sortio'r cerrig.

TOM YN CODI A DILYN JONI GAN GODI CERRIG I WNEUD PENTWR. Y DDAU YN CASGLU CERRIG.

JONI: Joni ydw i.

TOM: Tomos ydw i.

JONI YN GWENU AR TOM A TOM YN GWENU NÔL.

Y DDAU YN TEIMLO BRAIDD YN ANIFYR.

TOM: Be wnei di efo'r cerrig?

JONI: O! Dim byd mawr. Gei di weld mewn munud. Ma gynnon ni ddigon o gerrig rwan i ddechrau arni.

JONI YN DECHRAU GOSOD Y CERRIG MEWN PATRWM AR Y TYWOD.

JONI: Dechreua di eu gosod gan ddilyn yr amlinell dwi'n ei greu.

TOM: Iawn.

TOM YN GOSOD YN CERRIG ERAILL I LENWI'R AMLINELLIAD SY'N CAEL EI WNEUD GAN JONI.

YNA TOM YN SYLWEDDOLI BETH MAE NHW WEDI EI GREU AR Y TRAETH.

TOM: MEWN SYNODOD.

Pysgodyn!

JONI: DAN WENU. Wel, rydan ni ar draeth tydan?

TOM: Mae o'n edrych yn anhygoel. Dwi ddim yn meddwl mod i wedi creu dim byd mor dlws erioed o'r blaen. Drycha, mae pobl ar y prom yn tynnu lluniau ohono.

Lle wnes di ddysgu sut i wneud hynna? Rwy wedi byw yma ar hyd fy oes ac erioed wedi gwneud y ffasiwn beth!

JONI: GAN EDRYCH YN SYN AR TOM. Wnes i ddim dysgu sut i wneud o, siŵr. Jest ... wedi gwneud o, dyna i gyd.

Beth sy'n bwysig ydi cymryd dy amser. Penderfynu bod ar y traeth am oriau, a hel cannoedd o gerrig neu froc môr neu beth bynnag.

TOM: Ti'n treulio oriau ar y traeth ar dy ben dy hun? A ddim yn mynd yn bôrd?

JONI: Bôrd! Na, dwi byth yn bôrd.

JONI YN EDRYCH YN HIR AR TOM A GWENU ARNO.

JONI: Hei! Ti'n ffansïo diwrnod yn y goedwig fory?

TOM: Y goedwig?

JONI: Ia. Dens a ballu.

TOM: Ydan ni ddim braidd yn hen i hynny?

JONI: Wyt ti isio, Tom, neu ddim?

TOM: Yndw.

JONI: Fory amdani te.

JONI YN GWENU AR TOM GAN WNEUD PUMP UCHEL, AC YNA'R DDAU YN CYCHWYN CERDDED I FFWRDD. TOM YN AROS EILIAD A THROI AT Y GYNULLEIDFA.

YN ANNERCH Y GYNULLEIDFA .

TOM: Mae gen i ffrind newydd, mae o'n garedig ac yn ddigri ac yn wahanol i'r hogiau eraill, a dwi'n licio fy hun pan dwi hefo fo. Wnes i ddim gofyn i Joni am ei gefndir, ddim yn iawn – er ei fod o'n sôn am ei deulu a'i gartref, do'n i ddim yn ddigon dewr i ofyn, *Ydi hi'n wir dy fod ti'n sipsi? Wyt ti'n byw mewn carafán?* Dwi'n meddwl bod rhan ohona i ddim eisiau clywed y geiriau, am 'mod i'n gwybod y byddai hynny'n golygu wynebu bod 'na broblem fawr gyda'r ffaith fod Joni a finnau'n ffrindiau. Problem fawr, swnllyd, uchel ei chloch.

Dad.

JONI: YN GWEIDDI. Tom!

TOM: Dod rwan!

TOM YN RHEDEG AR ÔL JONI.